

Priredivanje za tamburaški orkestar Vlacera iz Suite Maškarada Arama Hačatura

Karadža, Ivan

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, The Academy of Arts Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Umjetnička akademija u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:134:179343>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-20**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Arts in Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU
UMJETNIČKA AKADEMIJA U OSIJEKU
ODSJEK ZA GLAZBENU UMJETNOST
STUDIJ GLAZBENE PEDAGOGIJE

Ivan Karadža

**PRIREĐIVANJE ZA TAMBURAŠKI
ORKESTAR VALCERA IZ SUITE
MAŠKARADA ARAMA HAČATURJANA**

Završni rad

Mentor:

red. prof. art. Sanja Drakulić

Osijek, 2017. godina

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. O SKLADATELJU I SKLADBI.....	2
2.1. BIOGRAFIJA SKLADATELJA	2
2.2. SKLADBA	2
3. PRIREĐIVANJE ZA TAMBURAŠKI ORKESTAR	3
3.1. PROBLEMATIKA TRANSKRIPCije	3
3.2. PROŠIRENE TEHNIKE	4
4. TRANSKRIPCija VALCERA IZ SUITE MAŠKARADA ARAMA HAČATURJAN	5
5. ZAKLJUČAK.....	22
6. LITERATURA	23
7. SAŽETAK	24
8. PRILOZI.....	25

1. UVOD

Priređivanje za ansamble je kolegij koji se bavi transkripcijom nota za različite instrumentalne ili vokalne sastave. Ispočetka se bazira na transkripcijama za vokalne sastave, ali potom na red dolaze instrumentalni sastavi koji su puno kompliciraniji. U ovom radu ćemo pronaći transkripciju skladbe prvotno zapisane za simfonijski orkestar koja je priređena za tamburaški orkestar. Razlika između simfonijskog i tamburaškog orkestra je ogromna prije svega zbog sastava instrumenata. Dok se simfonijski orkestar sastoji od gudača, puhača i udaraljkaša, tamburaški orkestar se sastoji samo od tamburaških instrumenata i zapravo tu dolazimo do problematike ovog rada. Za transkripciju ovakve vrste potrebno je poznavanje simfonijskog instrumentarija i njihovih mogućnosti, ali i mogućnosti tamburaških instrumenata. Tambure su žičani trzalački instrumenti načinjeni od drveta te su srodne gitari i mandolini. Tambura je karakteristična za krajeve Slavonije i Srijema koju su donijeli Turci za vrijeme ratnih osvajanja i koja se sve dosada razvijala. U ne tako dalekoj prošlosti ušla je u školstvo i time se svrstala u umjetničke instrumente te je upravo ovaj rad jedno djelo koje će pomoći obogatiti tamburašku literaturu kojoj nedostaje upravo ovakvih transkripcija.

2. O SKLADATELJU I SKLADBI

2.1. BIOGRAFIJA SKLADATELJA

Aram Hačaturjan je sovjetski armenski skladatelj i dirigent koji je rođen u Tbilisi 6. lipnja 1903., a preminuo je 1. svibnja 1978. u Moskvi. 1950. postao je profesor kompozicije na Konzervatoriju u Moskvi. Hačaturjan je inspiraciju za svoju glazbu crpio iz armenskog folklora koji je uspješno kombinirao sa suvremenim glazbenim značajkama vremena u kojem je živio. Za njegovu glazbu su karakteristične pjevne melodijske linije te bogati ritmički pomaci. Danas je smatran, uz Šostakoviča i Prokofjeva, jednim od najvećih velikana sovjetske glazbe. Bio je izrazito svestran te je pisao instrumentalna, vokalna, scenska i baletna djela, ali i filmsku glazbu. Najznačajnija djela koja se i danas izvode u svim prestižnim koncertnim dvoranama Europe i ostatka svijeta su: *Simfonijska poema za orkestar , orgulje i solo trube* (1947), programno simfonijska suita *Bitka na Volgi* (1950), *Koncert za klavir i orkestar* (1936), *Koncert za violinu i orkestar* (1940) balet *Gajane* (1942), suita *Maškarada* (1941) i mnoge druge (Andreis, 1989). Zanimljivo je i to da je autor armenske državne himne.

2.2. SKLADBA

Valcer iz *Maškarade* je prvi stavak te simfonijske suite koju čine još stavci: *Nocturno*, *Mazurka*, *Romanca* i *Galop*. Suita je nastala 1941. god. na istoimenu predstavu ruskog pjesnika i pisca Mihaila Ljermontova. Hačaturjan je puno vremena potrošio kako bi napisao temu koja bi opravdala citat glavne glumice Nine: „Kako je lijep ovaj novi valcer! ...nešto između tuge i radosti mi je ispunilo grudi“. Uz pomoć svog mentora uspio je napisati jednu od najprepoznatljivijih tema za. Shema djela izgleda ovako :

Uvod A A B B A – C C A B A

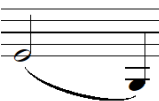
3. PRIREĐIVANJE ZA TAMBURAŠKI ORKESTAR

3.1. PROBLEMATIKA TRANSKRIPCije

Problematika same transkripcije je upravo ta što su mogućnosti simfonijskog naspram tamburaškog orkestra nemjerljive. Instrumentarij simfonijskog orkestra je brojniji te raznovrsniji, dok kod tamburaškog orkestra imamo svega deset dionica koje se prvenstveno razlikuju po boji i opsegu. Dolazimo do pitanja koje dionice iz simfonijske partiture prirediti za tamburaške dionice. Vođeni logikom po kojoj najviše dionice dajemo najvišim instrumentima u tamburaškoj postavi dolazimo do ovog rješenja: flaute, trube, oboe i klarineti postaju bisernice, violine postaju bračevi, viola postaje E brač, violončelo i fagot postaju čelo, kontrabas postaje tamburaški bas te u ovom slučaju horne postaju bugarija. Horne u ovom djelu imaju ulogu pratnje kao i što je i bugarija pratnja tamburaškom orkestru. Od tehnika sviranja korišten je *con sordino* koji mijenja atmosferu skladbe u pojedinim trenucima i rasterećuje ju. Nadalje, korišten je *pizzicato* u bugariji i basu te *sul H* u bračevima zbog boje koju dobivamo sviranjem na jednoj žici. Iako u pojedinim dijelovima bračevi nisu zadovoljavali opseg violine bisernice nisu preuzimale te dionice jer su u tim trenucima nastupale trube koje su bile odgovori na temu. Suita je priređena s velikom pažnjom da svaka grupa instrumenata ima svoju ulogu te je zbog toga virtuozna na nekim dijelovima.

3.2. PROŠIRENE TEHNIKE

U nastavku slijedi legenda proširenih tehnika i njihova deskripcija.

con sord. 	• Tehnika sviranja u kojoj prigušimo žicu desnom rukom
ord. 	• Oznaka Ordinare otkljanja sve proširene tehnike.
sul H 	• Navedena oznaka prikazuje zahtjev da se određena fraza ili taktovi sviraju na zadanoj žici zbog specifičnosti boje tona
pizz. 	• Oznaka Pizzicato označava da se određena fraza ili taktovi ne sviraju trzalicom već prstima. U ovom slučaju basist kažiprstom udara o žicu
pizz. 	• Pizzicato kod bugarije se svira palcem

**4. TRANSKRIPCIJA VALCERA IZ SUITE MAŠKARADA ARAMA
HAČATURJAN**

Valcer iz suite Maškarada

Aram Hačaturjan

Tempo di Valse ♩ = 120

Bisernica 1

Bisernica 2

Bisernica 3

Brač 1

Brač 2

Brač 3

E Brač

Čelo

Bugarija

Bas

f

Am **Am** **E** **E7(b5)** **Am** **Am** **E** **E7(b5)** **Am** **Am**

28 3

con sord. ord.

Bisernica 1

Bisernica 2

Bisernica 3

Brač 1

Brač 2

Brač 3

E Brač

Čelo

Bugarija

Bas

mf

C C F#7(b5) C F#7(b5) B7(b5) E7(b5) A7(b5) D7(b5)

37 4

Bisernica 1

Bisernica 2

Bisernica 3

Brač 1

Brač 2

Brač 3

E Brač

Čelo

Bugarija

Bas

p *f* *p* *f* *p* *f* *p* *f*

ord.

Em C7(b5) B7 E7 Am Am Am Am

5

45

Bisernica 1

Bisernica 2

Bisernica 3

Brač 1

Brač 2

Brač 3

E Brač

Čelo

Bugarija

Bas

Am Am Am Am B⁷ B⁷ C C B⁷

6

54

Bisernica 1

Bisernica 2

Bisernica 3

Brač 1

Brač 2

Brač 3

E Brač

Čelo

Bugarija

Bas

B⁷ C C 6 C F^{#7(b5)} C F^{#7(b5)} B^{7(b5)} E^{7(b5)}

117

12

Bisernica 1

Bisernica 2

Bisernica 3

Brač 1

Brač 2

Brač 3

E Brač

Čelo

Bugarija

Bas

B7

B7

C

C

B7

B7

C

C

12

C

126

Bisernica 1

Bisernica 2

Bisernica 3

Brač 1

Brač 2

Brač 3

E Brač

Čelo

Bugarija

Bas

F#7(b5)

C

F#7(b5)

B7(b5)

E7(b5)

A7(b5)

D7(b5)

Em

C7(b5)

135 **13**

Bisernica 1 *ff*

Bisernica 2 *ff*

Bisernica 3 *ff*

Brač 1 *ff* *ff* *p*

Brač 2 *ff* *ff* *p*

Brač 3 *ff* *p*

E Brač *ff* *p*

Čelo *ff* *p*

Bugarija *B7* *Em* **13** *C* *C* *C* *G7(b5)* *C* *C* *G7* *G7(b5)*

Bas *ff* *p*

14 145

Bisernica 1 *mf*

Bisernica 2 *mf*

Bisernica 3 *mf*

Brač 1 *mf* *sul H* *ord.*

Brač 2 *mf* *sul H* *ord.*

Brač 3 *mf*

E Brač *mf*

Čelo *mf*

Bugarija **14** *C* *C* *B7* *C* *C* *C* *G7* *C* *C* *C*

Bas *mf*

16

[illegible]

199 19

Bisernica 1

Bisernica 2

Bisernica 3

Brač 1

Brač 2

Brač 3

E Brač

Čelo

Bugarija

Bas

A7(b5) D7(b5) Em C7(b5) B7 Em 19 E7 E7 Am

208 20

Bisernica 1

Bisernica 2

Bisernica 3

Brač 1

Brač 2

Brač 3

E Brač

Čelo

Bugarija

Bas

Am E7 E7 Am Am 20 B7 B7 Em Em

217 rit. Lento

Bisernica 1

Bisernica 2

Bisernica 3

Brač 1

Brač 2

Brač 3

E Brač

Čelo

Bugarija

Bas

B⁷ B⁷ Em B⁷ rit. B⁷(b5) B⁷ B⁷(b5) E Lento

225 **21** A tempo

Bisernica 1

Bisernica 2

Bisernica 3

Brač 1

Brač 2

Brač 3

E Brač

Čelo

Bugarija

Bas

21 A tempo Am Am Am Am Am Am Am Am

233

22

Bisernica 1

Bisernica 2

Bisernica 3

Brač 1

Brač 2

Brač 3

E Brač

Čelo

Bugarija

Bas

B⁷ B⁷ C C B⁷ B⁷ C C 22 C

242

Bisernica 1

Bisernica 2

Bisernica 3

Brač 1

Brač 2

Brač 3

E Brač

Čelo

Bugarija

Bas

F^{#7}(b5) C F^{#7}(b5) B⁷(b5) E⁷(b5)

247

Bisernica 1

Bisernica 2

Bisernica 3

Brač 1

Brač 2

Brač 3

E Brač

Čelo

Bugarija

Bas

A7(b5)

D7(b5)

Em

C7(b5)

B7

Em

5. ZAKLJUČAK

Ideja ovog rada je proširiti tamburašku literaturu. Za dobru transkripciju potrebno je poznavanje instrumenata za koje pišemo kako bi stvorili dobru zvučnu sliku. U prilog transkripciji je definitivno išao i originalni tonalitet koji je povoljan za tamburaške instrumente i u kojem oni zvuči jasno te bez većih problema svojim opsegom zadovoljavaju originalnu zamisao skladatelja. Za priređivanje ovakvih skladbi tamburaškom orkestru nije dovoljno samo prepisati dionice iz simfonijskog orkestra u tamburaški. Potrebno je izrazito poznavanje samih tamburaških instrumenata, njihovih opsega, tehnika sviranja te boje instrumenta. Međutim, potrebno je i poznavati ostale vrste instrumenata i njihove karakteristike te kombinirati s mogućnostima instrumenata za koje se priređuje. *Valcer* iz suite *Maškarada* predstavlja novitet u tamburaškoj literaturi te će se nakon ove transkripcije zasigurno pronaći na repertoarima raznih tamburaških orkestara ili komornih sastava.

6. LITERATURA

- Andreis, J. (1989), *Povijest glazbe III*. Zagreb: Školska knjiga.
- Ferić, M. (2011), *Hrvatski tamburaški brevijar*, Šokadija, Zagreb
- Obradović, A. (1978.), *Uvod u orkestraciju*, Univerzitet umetnosti, Beograd
- Leopold, S. (1995.), *Tambura u Hrvata*, Golden marketing, Zagreb

7. SAŽETAK

Suita *Maškarada* je djelo Arama Hačaturjana koje se sastoji od pet stavaka. *Valcer* iz suite je prvi stavak izvorno pisan za simfonijski orkestar, a u ovom završnom radu je priređen za tamburaški orkestar. Instrumenti koji se nalaze u priređenoj partituri su: tri bisernice, tri brača, E brač, čelo i bas.

Ključni pojmovi: transkripcija, tambure, valcer, Hačaturjan

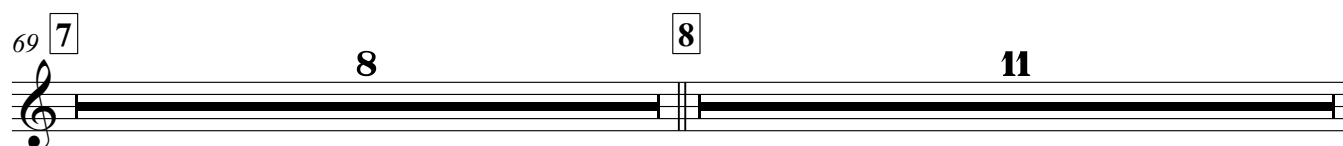
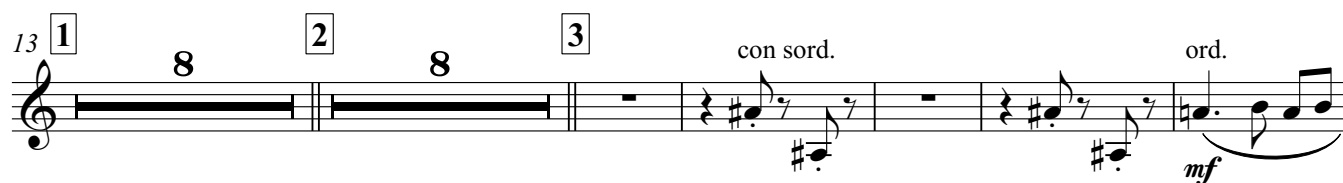
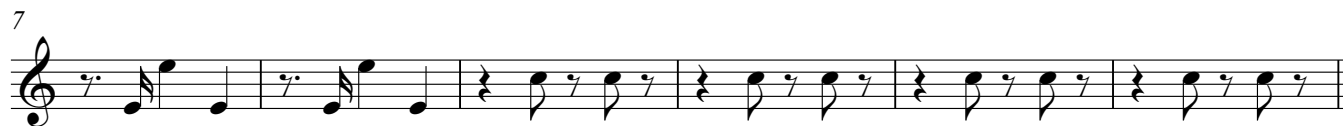
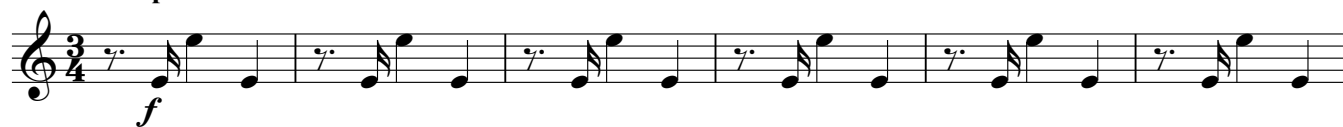
Key concepts: transcription, tamburitza, waltz, Khachaturian

8. PRILOZI

Valcer iz suite Maškarada

Aram Hačaturjan

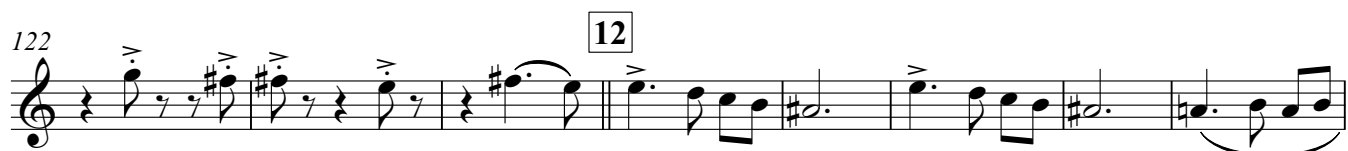
♩.t Tempo di Valse ♩. = 120

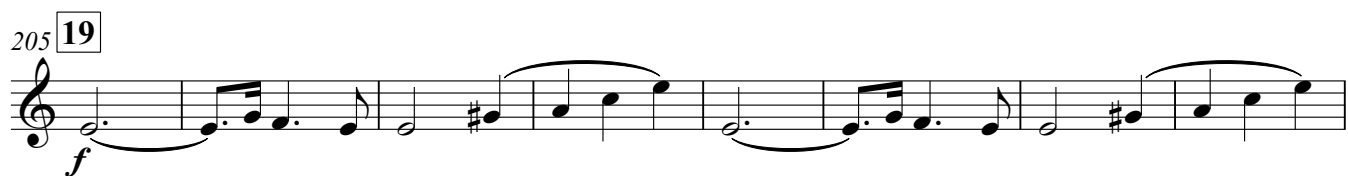
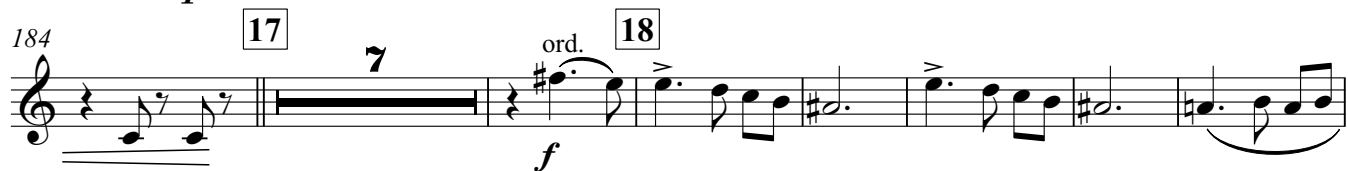

88 poco rit.. 9 A tempo

108 Lento 11 A tempo

Valcer iz suite Maškarada

Aram Hačaturjan

♩.t Tempo di Valse ♩. = 120

7

13 **1** **7** **2**

24

29 **3** con sord. **5** ord. **p**

40 **4** **f**

47 **5**

56 **6**

63

69 **7** **8** **11**

88 poco rit. 9 A tempo

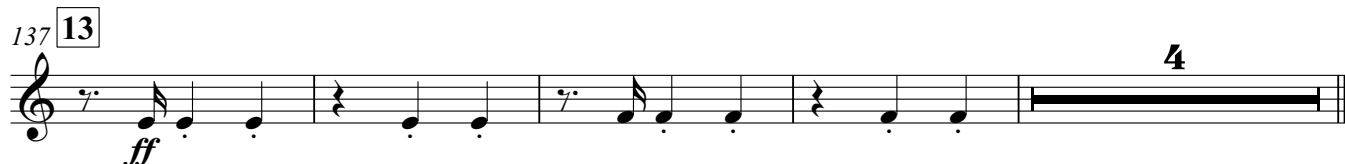
95 10

102 rit. - - - - -

108 Lento 11 A tempo

poco rit. **Bisernica** ²/₁₆ **A tempo**
con sord. *subito p*

174

180

185 **17** *ord.* **18** *f*

198

205 **19** *f*

211 **20**

218 *rit.*

224 **Lento** **21** **A tempo** *f*

231

238 **22**

245

Valcer iz suite Maškarada

Aram Hačaturjan

♩.t Tempo di Valse ♩. = 120

7

13 **1** **7** **2**

24

29 **3** con sord. **5** ord. **p**

40 **4** **f**

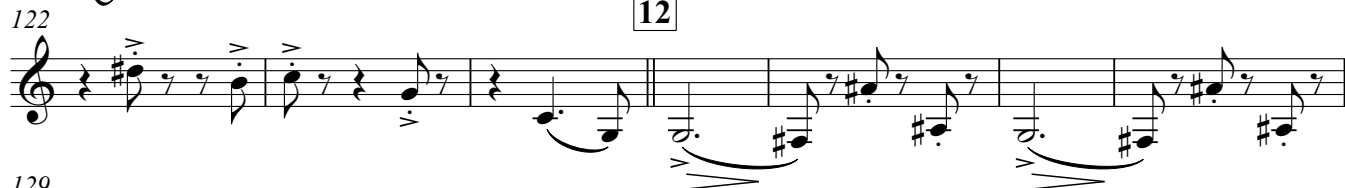
47 **5**

55 **6**

62

69 **7** **8** **11**

88 poco rit. 9 A tempo

174 *poco rit.* **16** *A tempo*
con *sord.*
subito p

180

185 **17** *ord.* **18**

198

205 **19**

211 **20**

218 *rit.*

224 *Lento* **21** *A tempo*

231

238 **22**

245

Valcer iz suite Maškarada

Aram Hačaturjan

♩.t Tempo di Valse ♩. = 120

10 *f* 1

16 *p*

21 *mf* 2

29 *mf* 3

35 *p*

41 *f* 4

48 5

55 6

62

69 *f* 7

V.S.

77 **8**

f

86 *poco rit.* **9** A tempo

f

94 **10**

102 *rit.* - - - - -

108 *Lento* **11** A tempo

f

115

124 **12**

131

137 **13**

ff *ff* *p*

145 **14** *mf* sul H

153 ord.

f

161 **15**

f

169 *poco rit.*

177 **16** A tempo
con sord.
subito p

184 ord. **17**
mf *f*

193 **18**

199

205 **19**
f

213 **20** *rit.*

222 Lento **21** A tempo
f

229

234

241 **22**

247

Valcer iz suite Maškarada

Aram Hačaturjan

♩ Tempo di Valse ♩ = 120

9 *f*

13 **1** 8 **2** *mf*

28 **3** 5 *p*

40 **4** *f*

47 **5**

52

57 **6**

65 **7** *f*

74 **8** *f*

82

V.S.

88 *poco rit.* [9] *A tempo*

97 [10]

104

rit. - - - - -108 *Lento*[11] *A tempo*

115

123

[12]

130

137 [13]

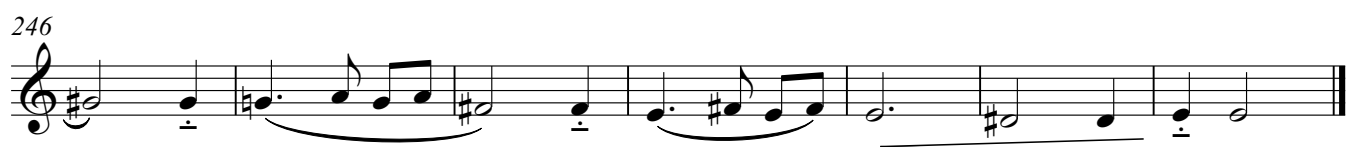
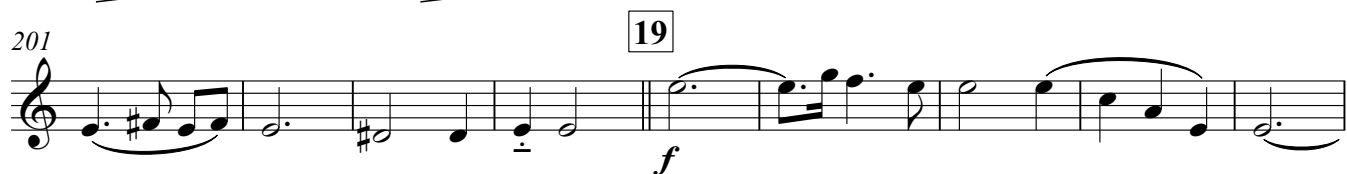

145 [14]

sul H153 *ord.*

161 [15]

Valcer iz suite Maškarada

Aram Hačaturjan

♩♩ Tempo di Valse ♩ = 120

9 *f*

13 **1** 8 **2** *mf*

27 **3** 5 *p*

41 **4** *f*

47 **5**

56 **6**

62

69 **7** *f*

77 **8** *f*

84

V.S.

88 *poco rit.* [9] *A tempo*

96 [10]

105 *rit.* - - - - - *Lento* [11] *A tempo*

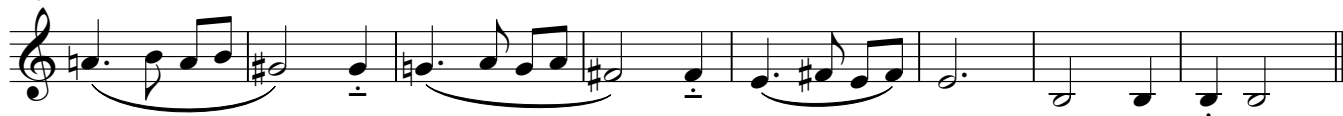
113

121

129

137 [13]

144 [14]

152

160 [15]

169

177 **16** *A tempo* con sord. *ord.*
subito p

185 **17**
mf *f*

193 **18**

201 **19**
f

210 **20**

217 *rit.*

224 *Lento* **21** *A tempo*
f

231

240 **22**

246

Valcer iz suite Maškarada

Aram Hačaturjan

♩♩♩ Tempo di Valse ♩. = 120

10 *f* [1]

15 *p*

21 [2] *mf*

29 [3] *mf* *p*

38 [4] *mf* *p*

47 [5] *f*

56 [6]

62

69 [7]

77 [8] *f* V.S.

poco rit.. 9 E Brač
A tempo

86

94

101

108 Lento 11 A tempo

116

125 12

133 13

143 14

152

160 15

169

rit.

f

ff

p

mf

f

poco rit..

177 **16** A tempo
con sord.

183 *subito p* ord. **17**

191 **18** *mf*

198

205 **19**

213 **20** *rit.*

222 Lento **21** A tempo

231 *f*

240 **22**

246

Valcer iz suite Maškarada

Aram Hačaturjan

♩ Tempo di Valse ♩ = 120

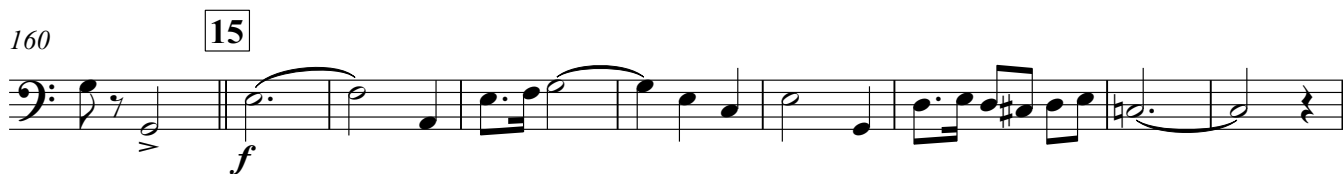
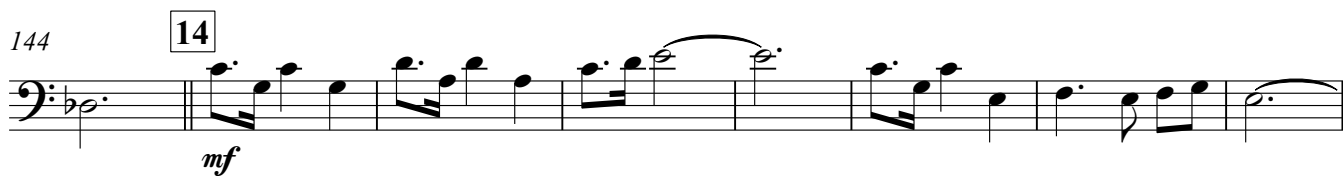
Musical score for Cello, titled "Valcer iz suite Maškarada" by Aram Hačaturjan. The tempo is marked "Tempo di Valse" with a metronome marking of 120. The key signature is one flat (B-flat). The score is written in bass clef with a 3/4 time signature.

The score consists of nine measures, numbered 11 through 88. The measures are grouped into nine measures, each starting with a measure number in a box:

- Measure 11: *f* (forte)
- Measure 20: *p* (piano)
- Measure 28: *mf* (mezzo-forte)
- Measure 37: *p* (piano) and *f* (forte)
- Measure 47: *f* (forte)
- Measure 57: *f* (forte)
- Measure 65: *f* (forte)
- Measure 74: *f* (forte)
- Measure 81: *f* (forte)
- Measure 88: *poco rit.* (poco ritardando) and *A tempo* (al tempo), followed by *f* (forte)

The score includes various musical notations such as slurs, ties, and dynamic markings. The final measure (88) ends with a double bar line and a *f* (forte) marking.

V.S.

18

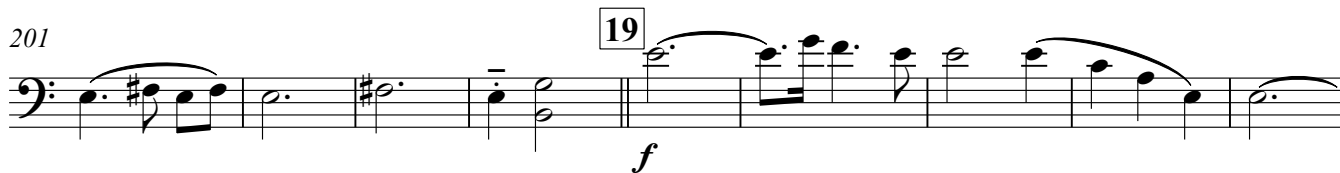
Čelo

3

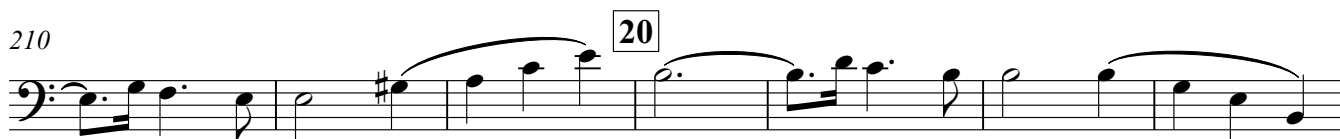
193

201

210

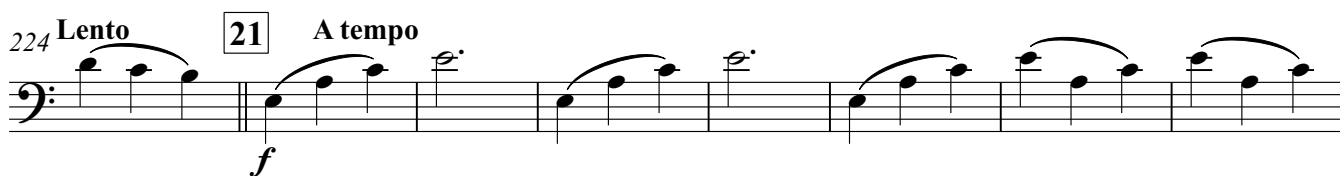
217

224 Lento

21

A tempo

232

22

241

247

Valcer iz suite Maškarada

Aram Hačaturjan

♩.t Tempo di Valse ♩. = 120

Am Am E E7(b5) Am Am E E7(b5)

f

9 Am Am Am Am 1 Am Am Am Am

p

17 Am Am Am Am 2 B⁷ B⁷ C C

mf

25 B⁷ B⁷ C C 3 C F#7(b5) C F#7(b5)

33 B⁷(b5) E7(b5) A7(b5) D7(b5) Em C7(b5) B⁷ E7 E7

p

41 4 Am Am Am Am Am Am Am Am

f

49 5 B⁷ B⁷ C C B⁷ B⁷ C C

57 6 C F#7(b5) C F#7(b5) B7(b5) E7(b5)

63 A7(b5) D7(b5) Em C7(b5) B⁷ Em

69 7 E7 E7 Am Am E7 E7 Am Am

f

77 8 B⁷ B⁷ Em Em B⁷ B⁷ Em B⁷

f

V.S.

poco rit. A tempo

Bulgaria

85 $B^7(b5)$ B^7 $B^7(b5)$ E 9 E^7 E^7 Am Am E^7

94 E^7 Am Am 10 B^7 B^7 Em Em

101 B^7 B^7 Em B^7 *rit.* $B^7(b5)$ B^7 $B^7(b5)$

Lento 11 **A tempo**
108 E Am Am Am Am Am Am Am Am Am

f

117 B^7 B^7 C C B^7 B^7 C C

125 12 C $F\#7(b5)$ C $F\#7(b5)$ $B^7(b5)$ $E^7(b5)$

131 $A^7(b5)$ $D^7(b5)$ Em $C^7(b5)$ B^7 Em

137 13 C C C $G^7(b5)$ C C G^7 $G^7(b5)$

ff *p*

145 14 C C B^7 C C C G^7 C C

mf

153 C C B^7 C C Em B^7 E^7 G

161 15 C C B^7 C C C G^7 C C

f

Bugarija

poco rit. 3

169 C C B⁷ C C Em B⁷ E⁷ E⁷ E⁷

177 **16** A tempo 8 **17** B⁷ pizz. B⁷ C C B⁷ B⁷ C
mf

192 ord. C **18** C F⁷(b5) C F⁷(b5) B⁷(b5) E⁷(b5)
f

199 A⁷(b5) D⁷(b5) Em C⁷(b5) B⁷ Em

205 **19** E⁷ E⁷ Am Am E⁷ E⁷ Am Am

213 **20** B⁷ B⁷ Em Em B⁷ B⁷ Em B⁷

221 rit. Lento **21** A tempo
B⁷(b5) B⁷ B⁷(b5) E Am Am Am Am Am
f

230 Am Am Am B⁷ B⁷ C C B⁷

238 B⁷ C C **22** C F⁷(b5) C F⁷(b5) B⁷(b5)

246 E⁷(b5) A⁷(b5) D⁷(b5) Em C⁷(b5) B⁷ Em

Valcer iz suite Maškarada

Aram Hačaturjan

♩♩ Tempo di Valse ♩. = 120

9 **f** 1

15 **p**

21 2 **mf**

29 3

37 4 **p** **f**

43

49 5

57 6

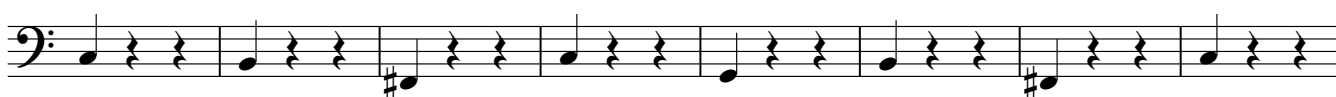
66 7 **f**

74 8 **f**

81

88 *poco rit.* **9** *A tempo*96 **10**107 *Lento* **11** *A tempo*

116

124 **12**

133

141

149

155

161 **15**

169

poco rit._

177 **16**

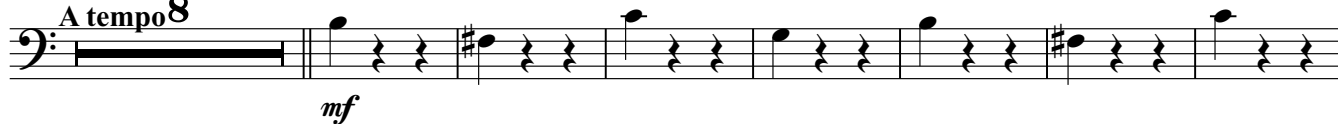
16

A tempo 8

17

17 pizz.

mf

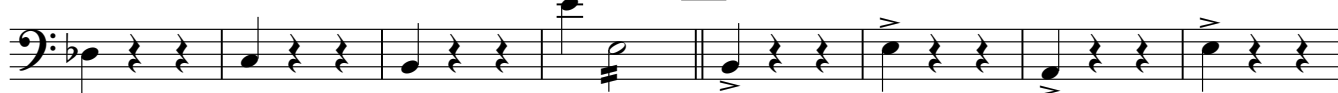
192 ord.

18

 f

201

19

209

20

216

rit._

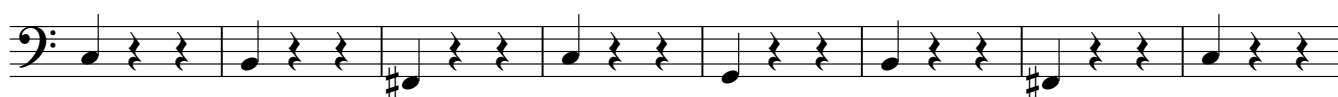
224 **Lento**

21

A tempo

$$f$$

232

240

22

247

